

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3092/2020. (IV. 23.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Fővárosi Törvényszék 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzése, valamint a bíróság eljárását megelőző eljárásban egy budapesti közjegyző (a továbbiakban: közjegyző) 11032/Ü/515/2017/22. számú közjegyzői végzése ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését továbbá a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege az ügyben előterjesztett beadvány és a támadott határozatok alapján az alábbiakban összegezhető.
- [3] Az indítványozó zálogkötelezett és készfizető kezes adós végrehajtási záradék törlése iránti kérelmet terjesztett elő a közjegyző előtt indult végrehajtási eljárásban, amely kérelmet a közjegyző végzésével elutasított. A közjegyző végzésével szemben az indítványozó fellebbezett. A Fővárosi Törvényszék a közjegyző végzését hatályon kívül helyezte, és a közjegyzőt új határozat hozatalára utasította. Felhívta a közjegyzőt, hogy a döntése meghozatalakor vizsgálja, hogy az indítványozó által előadottakra tekintettel fenn álltak-e a végrehajtási záradék kiállításának feltételei.
- [4] A megismételt eljárásban – részletes indokolás alapján – a végrehajtási záradék törlése iránti kérelmet a közjegyző a 11032/Ü/515/2017/22. számú közjegyzői végzésével elutasította.
- [5] A közjegyző végzésében többek között hivatkozott a Kúria Pfv.20386/2018/4. számú határozatára is, melyben a bíróság kifejtette, hogy a magánokirati formában közölt felmondás közokiratba foglalása nem jelent kétszeres felmondást: azt jelenti csupán, hogy a felmondás tényét közjegyzői okirat is igazolja. Utóbbi közjegyzői tanúsítvánnyal igazolt kézbesítésével a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. §-ának feltételei teljesültek. Utalt az elvi határozattal megerősített bírói gyakorlatra, amely szerint a követelés lejárttá tételének igazolásához elegendő azt közokiratba foglalni, hogy az alperes közölte a felperessel a szerződés felmondását.
- [6] A Vht. 23/C. §-ával kapcsolatos érvelésre figyelemmel mutat rá a Kúria arra, hogy a jogszabályi rendelkezésből nem vezethető le a felmondás közokiratba foglalásának kötelezettsége. A Vht. 23/C. §-a nem azt írja elő, hogy a felmondásnak közokiratba foglaltan kell megtörténnie, hanem azt, hogy a közokiratnak kell tanúsítania: a jogosult a követelést lejárttá, esedékessé tette, adott esetben felmondta a szerződést. A közjegyzői okiratba foglalt felmondáshoz a szerződés megszűnésének joghatása nem fűződik, annak azonban nem is ez a szerepe: a közokiratba foglalt felmondás a jelen esetben nem ügyleti hatályú, a közjegyző csupán azt a tényét tanúsítja, hogy a jogosult a szerződés felmondását, ezáltal a követelés egészének esedékessé válását, előtte kijelentette.
- [7] A fent hivatkozott határozatában hangsúlyozta a Kúria, hogy a Vht. 23/C. §-ába foglalt feltételeket a két közokirat tartalmazza: a kötelezettség tárgyát, mennyiségét (összegét), jogcímét, a teljesítés módját és idejét, valamint a visszafizetésére irányuló kötelezettségvállalást [tehát a záradékolás Vht. 23/C. § (1) bekezdésében előírt feltételeit] a kötelezett által a szerződés megkötésekor aláírt tartozáselismerés mint ügyleti okirat, míg a tartozás lejárttá, esedékessé válását a felmondásról szóló közjegyzői ténytanúsítvány igazolja. Ez utóbbira a Vht. 23/C. § (2) bekezdése tartalmaz rendelkezést. Ennek oka az, hogy a felmondás tényének közokirati – de nem ügyleti okirati – formában történt tanúsítása teszi lehetővé a közjegyző számára a végrehajtási záradék kibocsátását,

- a közjegyző ugyanis az eljárása során nem vehet fel bizonyítást, ezért a záradék kiállításakor szükséges a számára annak a ténynek a közokirati tanúsítása is, hogy a hitelező a követelést lejárttá tette.
- [8] A közjegyző végzésével szemben az indítványozó fellebbezett. Az indítványozó végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét arra alapította, hogy kérte az eljáró közjegyzőt a végrehajtási záradék törlésére, tekintettel arra, hogy véleménye szerint azt törvénytörő módon állították ki.
- [9] A közjegyző a végzésében az indítványozó közjegyzői végrehajtási záradék törlése iránti kérelmét elutasította.
- [10] A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzésével részben eltérő jogi indokok alapján, de egyetértett a közjegyző végrehajtási záradék törlését elutasító döntésével, ezért a közjegyző végzését a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 259. §-ára tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [11] A Fővárosi Törvényszék rámutatott, hogy a közjegyző helytállóan állapította meg, hogy a végrehajtás elrendelésekor a közjegyzőnek a végrehajtás elrendelésének általános és különös feltételein túl további kérdések vizsgálatára nincs lehetősége. A közjegyzői okirat záradékolásánál a közjegyző ugyanis kizárólag azt jogosult – és egyben köteles – vizsgálni, hogy az okirat alakilag és tartalmilag megfelel-e a törvényi feltételeknek. Amennyiben igen, úgy az okiratot záradékolnia kell (BDT 2008. 1854).
- [12] A jelen esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróságon 15.P.90.240/2017/13. számon folyamatban volt perben a bíróság a 2018. május 31-én kelt és 2018. június 16-án jogerőre emelkedett 13. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperes, jelen esetben a végrehajtást kérő 2012. május 29-én kelt felmondásával a felek között 2007. április 12-én létrejött önálló zálogjogot alapító szerződés megszűnt, a fenti szerződés ismételt felmondása joghatás kiváltására nem alkalmas. Ez azonban a zálogkötelezett álláspontjától eltérően azt jelenti, hogy a bíróság ítélete mint közokirat tanúsítja azt, hogy a hitelező a felmondást mint egyoldalú jognyilatkozatot megtette, és azt az adóssal (az indítványozóval) közölték, és ennek folytán a szerződés a 2012. május 29-én kelt felmondás eredményeképpen szűnt meg. Mindezekre tekintettel a Vht. 23/C. § (2) bekezdése szerinti feltétel megvalósult, a végrehajtás elrendelésének nem volt akadálya.
- [13] A törvényszék megítélése szerint téves az indítványozónak az a fellebbezési hivatkozása is, hogy a felmondást tartalmazó közjegyzői okirat ügyleti okirat. Az indítványozó szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (EBH2018.G.1.). Ennek az ellenkezője az ügyszám képzésének a 13/1991. (XI. 26.) IM rendelet szerinti szabályai-ból nem következhet.
- [14] A törvényszék mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó nem igazolta, hogy a végrehajtási záradék kiállítására a törvény megsértésével került volna sor. Ezért a másodfokú bíróság a közjegyző végzését a Vht. 224. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 259. §-a folytán irányadó Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.
- [15] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, amelyet a főtitkár felhívására határidőben kiegészített. Alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzése, valamint a bíróság eljárását megelőző eljárásban hozott 11032/Ü/515/2017/22. számú közjegyzői végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [16] Az indítványozó számos okra hivatkozással állította a támadott határozatok alaptörvény-ellenességét. Kiemelte, hogy a végrehajtás elrendelését követően jogszabály alapján módosult a végrehajtást kérő vele szemben fennálló követeléseinek összege, és erre tekintettel már nem volt jogszerű az eredeti, jogszabály erejénél fogva érvénytelen kikötéseket tartalmazó közokirat záradékkal történő ellátása. Az indítványozó utalt arra is, hogy a végrehajtást kérő pénzügyi kötelezettségének eleget téve megfelelően korrigálta a vele szemben fennálló végrehajtható követelés tőkeösszegét, amely így nem egyezik meg a végrehajtási záradékkal ellátott okiratban foglalt összeggel. A végrehajtási záradék törlését tehát nem csak arra hivatkozással kérte, hogy a szerződés, amin a záradékolt közokirat alapult, részben érvénytelen.
- [17] Nehezményezte az indítványozó, hogy a bíróság az ügyében nem az ő megítélése szerint értelmezte a jogszabályokat. Az alaptörvény-ellenesség alátámasztására hivatkozott az Alkotmánybíróság és az EJEB számos döntésére is.
- [18] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát és (7) bekezdésében foglalt jogorvos-

lathoz való alapjogát azért, mert a bíróság döntése az önkényes mérlegelés tilalmába ütközik, megsértette a jogerőhatás, a *res iudicata* elvét, továbbá a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való alapjogát is.

- [19] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben.
- [20] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [21] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására –az Abtv. 27. §-ára hivatkozással – a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az Abtv. 53. § (2) bekezdése értelmében pedig az alkotmányjogi panasz iránti indítványt – a 26. § (2) bekezdése szerinti eset kivételével – az ügyben első fokon határozatot hozó bíróságnál, illetve a jelen ügyben a közjegyzőnél kell az Alkotmánybírósághoz címezve benyújtani.
- [22] A Fővárosi Törvényszék 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzését az indítványozó 2019. október 2. napján vette át, míg alkotmányjogi panaszát 2019. október 21. napján személyesen nyújtotta be az ügyben eljáró közjegyzőnél. Az indítványozó tehát az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 72.Pkf.631.617/2019/2. számú végzésével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [23] Az indítvány az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b*) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [24] 3.2. Az Abtv. 27. §-a (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. A rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye alkotmányjogi panasznak [lásd például: 3090/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [25] Az Abtv. 27. §-a tárgyi hatályának megállapítása során elsődlegesen tehát az vizsgálendő, hogy a támadott bírói döntés (határozat) a bírósági eljárást befejező határozatnak tekinthető-e. Mivel az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e [lásd például: 3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]].
- [26] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá tartozás tárgyában történő döntés során a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni.
- [27] A Vht. 9. §-a, valamint 224. §-ának (1) bekezdése szerint a végrehajtható okiratok és a végrehajtási eljárás során hozott bírósági határozatok elleni jogorvoslatokkal összefüggő eljárási kérdésekre – amelyeket a Vht. külön nem szabályoz – a jelen ügyben a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- [28] A jelen ügyben a Vht. utaló szabálya alapján alkalmazandó a Pp. 212. § (1) bekezdése, azaz, hogy a határozatok fajtáira vonatkozó (fő)szabály szerint a bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel határoz. E szabály alóli számos kivétel közül a legfontosabbak a jogirodalomban ítélet hatályú határozatként nevesített határozatok, amelyekkel szintén a per érdemében dönt a bíróság.
- [29] A főként eljárásjogi kérdésben döntő végzéseit a bíróság az eljárása során vagy annak befejezése tárgyában hozza meg.
- [30] A nemperes eljárások esetén vizsgálni kell, hogy az adott eljárást lezáró határozatok között lehet-e érdemi határozat. A nemperes eljárást lezáró határozatok – kivételes – érdemi mivoltára általában az eljárásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések utalnak.

- [31] A nemperes eljárások esetén is egyedileg kell vizsgálni a végzések vagy más elnevezésű határozatok tekintetében az Abtv. 27. §-a tárgyi hatálya alá való tartozás kérdését.
- [32] Az Alkotmánybíróság korábbi határozatában is rámutatott, hogy a Pp. szabályaira figyelemmel a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik [3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]].
- [33] Erre tekintettel állapította meg például az Alkotmánybíróság 3239/2017. (X. 10.) AB végzésében, hogy „[a]z indítványozók beavatkozási kérelmét elutasító végzések nincsenek az eljárás egészére, mint folyamatra kihatással, azok a bíróságnak egy eljárási kérdésben kialakított álláspontját tükrözik. A beavatkozási kérelmet elutasító végzés joghatásaként a bírósági eljárás [...] nem fejeződik be. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók által támadott végzések nem felelnek meg az Abtv. 27. §-ában meghatározott feltételnek, ezért azok érdemi vizsgálatára nem kerülhet sor.” [3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]]
- [34] A jelen ügyben az eljárás más határozattal fejeződhet be, tehát a támadott közjegyzői végzés nem eljárást befejező határozat.
- [35] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyre vonatkoztatva fentieket, az alábbiakat állapította meg. Sem a végrehajtási záradék kiállítása, sem annak törlése nem minősülnek érdemi döntésnek. Ezek eljárási jogot vagy kötelezettséget megállapító határozatok, a polgári peres vagy nemperes eljárásban érvényesített igény tárgyában nem jelentenek állásfoglalást – tehát perjogi értelemben véve ügydöntőnek nem minősülnek.
- [36] Az Alkotmánybíróság tehát úgy ítélte meg, hogy a támadott határozatokkal összefüggésben benyújtott – azok alaptörvény-ellenességének megállapítására és a megsemmisítésére irányuló – alkotmányjogi panasz vizsgálatára az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján nincs mód.
- [37] 4. Tehát a támadott határozatok nem a végrehajtási eljárás érdemében hozott, és nem is az azt befejező, hanem a végrehajtási eljárás során hozott döntések, amelyek ellen nincs helye alkotmányjogi panasz előterjesztésének. Emiatt az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ára hivatkozással a nem az ügy érdemében hozott és nem az eljárást befejező döntések tekintetében előterjesztett alkotmányjogi panasz befogadhatósága további feltételeinek vizsgálatát mellőzte, és az alkotmányjogi panaszt – figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [38] Az alkotmányjogi panasz befogadásának visszautasítása okán a támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztéséről az Alkotmánybíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2020. április 7.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1780/2019.

